

Prenumerationspris 1/1 år Kr. 2:— 1/2 " " 1:—		Utgiven av Svenska Folkförbundet. Ansv. redaktör: Andreas Stahl , Riddaregatan 3. Tallinn. Tel. 431-53. Utkommer varannan vecka.	Utlandet: 1/1 år Kr. 3:— 1/2 " " 1:50
---	--	---	---

Är trädgårdsskötseln försummad?

Den, som tillhandlat sig äpplen från tungt lastade Hapsal-, Vormsö- och Nucköskutor i Åbo hamn, har fått den föreställningen att fruktodlingen i dessa nejder är en högt driven gren av landbruket, ty varan är god och rikligt företrädd. Emellertid ser man här ej ett spår av de trädgårdsodlingar fantasien frammanat, och man ställer till sig frågan, vilken anledningen kan vara till att dessa kustbor föredra att frakta andras frukt i st. f. att själva slå in på odling av äpplen.

Närmast gäller det att förse det egna hushållet, ty frukt, bär och grönsaker ge ett tillskott i den dagliga födan, som ej kan skattas nog högt. Och inte blott det, dess sammansättning blir mångsidigare och sundare. De anrättningar som fås av säd, kött och mjölk äro ju värdefulla, men utgöra ensam för sig tung kost, på grund av för hög äggvitehalt. Äggvita i överskott ger nämligen upphov till svavelsyra i matsmältningsorganen, som är rent av hälsovådlig, om i födan

samtidigt ej ingå salter, som neutralisera och därmed oskadliggör denna syra. Grönsakerna, frukten och bären innehålla rikligt sådana salter. Då de dessutom i likhet med potatis och smör hålla värmealstrande kolhydrater, blir födan med ett tillskott av grönsaker, frukt och bär i främsta rummet värmealstrande vilket den bör vara, mångsidigare sammansatt och därmed sundare och smakligare.

Då vi nutilldags ha skolor, i vilka de unga lära sig anrätta sund och närande kost, i vilken grönsaker spela en lika framträdande som välförtjänt rol, är det på tiden att vid hemmen anlägga trädgårdsodling om än i mindre skala att börja med, och när vi väl hunnit så långt, inställer sig osökt fruktodlingsfrågan i större skala och för avsalu. Utom att trädgården höjer trevnaden med sin grönska och de produkter den ger, kan den ge ett verksamt bidrag till ekonomisk utkomst, evad det gäller hemmanet eller arbetarbostaden.

E—d.

Svenska dagen i Rikull.

Rikull borna firade den Svenska dagen den 8 november. Det var meningen, att ej alls högtidlighålla nämnda dag här utan i stället samlas vid Birkas folkhögskola, där en större festlighet ägde rum den 6 nov. I sista stund blev emellertid resan förhindrad, och rikullborna samlades i stället i Bergsby rymliga missionshus på söndagskvällen. Det var ej en ringa skara, som

kommit tillstädes. Den stora salen var fullsatt till sista plats av unga och gamla, och många voro tvungna att stå. Inalles torde över 300 personer varit närvarande, vilket visar, att man alltmera börjat förstå dagens betydelse. Den svenska dagen skall ju främst verka enande, och den skall påminna oss om, att vi äro ett Gustav Adolfs folk — ett folk av s v e n s k stam, som troget bevarar fädernas tro och sitt s v e n s k a modersmål.

I varma ordlag talade pastor S. Danell om hjältekonungens ädla personlighet — konungen, som med sin fasta tro på Försynen oförskräckt drog ut i striden för att hjälpa sina förföljda trosfränder i Tyskland.

Pastor Ryden framhöll i sitt tal bl. a, att Gustav Adolf, som den verkliga mannen och konungen med sina höga manliga egenskaper, kunde framstå som ett lysande exempel för varje ung man. Programmet upptog förutom de båda talen körsång av Bergsby sängkör och deklamation av fil mag. C. Häverty.

Då det egentliga programmet var slut, samlades de flesta i den nära intill liggande skolsalen, där te serverades. Under tepausen sjöng kören under pastor Danells ledning den ena sången efter den andra, och man må erkänna, att kören gjort goda framsteg under sin korta tillvaro. Lycka till!

I alla fall var åminnelsefesten, trots sina små brister, lyckad, ty våra tankar samlades kring minnet vid Lützen — där alla svensks tankar mötas den 6 november. Det är Lützenminnet, som utgör föreningsbandet mellan hela den svenska folkstammen i världen, och det skall i alla tider mana oss till ädel kamp för vår tro, vårt gemensamma svenska språk och vår svenska kultur.

Carl Bles, Höbring.

Svenska församlingen i Reval får ny präst.

Svenska församlingen härstädes har, sedan prosten Harald Engström i juli månad d. å. lä m-

nade sin befattning och överflyttade till Sverige, saknat kyrkoherde. Nu har emellertid församlingen hos Svenska Kyrkans Sjömansvård i Uppsala lyckats utverka dess bifall att förordna kyrkoherdeadjunkten i Arboga Bernhard Lund till svensk sjömanspräst i Reval och samtidigt även till kyrkoherde i Svensk-Finska S:t Mikaelsförsamlingen härstädes.

Pastor Lund tillträder sin nya befattning den 1 inst. december d. å.

Sjömansvården i Uppsala har vitsordat pastor Lund såsom en nitisk och i alla avseende framstående själasörjare.

Bestialiskt rånmord.

I kommunen Püssi nära i Narva förövades natten till onsdagen ett hemskt rånmord, varvid en köpman och hans dotter fingo sätta livet till. Köpmannens hustru blev påskjuten men ej livsfarligt skadad. Rövorna blevo säkert störda i sitt förehavande och hunno ej medföra någonting.

Myndigheterna ha vidtagit energiska åtgärder för rövarens gripande, och troligtvis räcker det ej länge, innan lagens arm drabbar dem.

Den nye ekonomieministern mycket förbehållsam

Som bekant ägde ju ministertskifte rum senaste vecka, varvid förre jordbruksministern Jürman blev ekonomieminister. Nu uppges den, att den nye ministern vägrar att ge pressen några informationer och sålunda vill hålla allmänheten i okunnighet om vad som försiggår i ekonomieministeriet.

Hitills har det varit så att ministeriets högre ömbetsmän informerat pressen. Enligt den nya ordningen kan endast ministern själv eller hans biträde göra det.

Spriten utrotar befolkningen.

Kustbevakningen har sammanställt en intressant statistik över befolkningen på stora Vrangelsön österom Reval. Det statistiska materialet ger vid handen, att befolkningens antal snabbt förminskas. Under innevarande ha sålunda endast två fötts och fjorton dött. Öbefolkningen är sålunda stadd i snabbt utdöende.

Orsaken till denna skrämmande förminskning av befolkningsstocken torde vara att söka i omätligt förtärande av alkohol. Både männen och kvinnorna äro hemfallna åt denna last.

Rådsryskt fartyg på grund.

För några dagar sedan grundstötte vid Koksskär rådsryska fiskeångaren „Smena“, varvid den med hjälp av morselampor utsände S.O.S.-signaler, som uppfattades av en annan ångare och sändes pr. radio vidare. När bärgningsångaren „Meteor“ från Reval anlände till haveristen, hade den med egen hjälp lyckats komma loss från grundet och inbogserades till Reval i och för besiktning av skadorna. Ryssarna anse dock att det ej lönar sig att docka fartyget här utan ha för avsikt att i de närmaste dagarna bogsera det till Kronstad.

I gluggen.

Tiderna förändras och vi med dem, men tyvärr är det härmed som med allt annat, icke alla hinna följa med tiden och dem återstår blott att beundra världens „framåtskridande“ utan att riktigt kunna förstå, hur allt sådant kan försiggå och det t. o. m. på ljusan dag.

Väktaren får gärna kallas för gammalmodig, ty han är fortfarande, av den åsikten att enligt gammal god sed kalla allt med dess rätta namn, om det sedan är fråga om en enskild, massbenämningar, handlingar eller hela nationer, t. ex. en som bearbetar jorden — jordbrukare, en som gör bot och bättringsbotgörare, en som raglar efter det han fortärt alkohol — drinkare. folk som kommer och går till kyrkan — „kärkefolke“, folk som av egen fri vilja eller tvång samlas under vapen — krigsfolk, och om de senare råka tvingas i strid med andra liknande, så kallas det för krig. Således har ju, vad en annan kan förstå, uppstått namn: världskrig, frihetskrig o. s. v.

Nu tycks dock allt vara anorlunda. En granne tillgriper alla medel för att nedriva den gamla kulturen och kallar det för landets socialisering och uppbyggande. Ett annat folk gör uppror mot statens demo-

kratiska regering, men kallar det rätt och slätt för lapporörelsen. Japanerna, som alltid varit knepiga, funno härigenast en anledning att giva kineserna ett kok stryk utan att kalla det för krig. Krigshävar samlades av alla slags vapen; städer och byar, järnvägar och broar förstördes och lades i aska, fredliga invånare, kvinnor och barn dödades för att inte tala om tusentals krigare, som i en enda drabbning fått släppa livshanken till och allt detta kallar man „mandsjuriska konflikten“. Sovjet samlar sina trupper till Mandsjuriet. Nationernas Förbund sitter samman dag och natt samt diskuterar „de synnerligen allvarliga komplikationer“ som uppstått mellan Kina och Japan, men krig finns icke.

Nu utsändes en utredningskommitte av N. F. till skådeplatsen (vågar icke kalla det krigsskådeplatsen) för att reda ut härvan, men eftersom även gamla militärer deltaga i utredningskommitten är det fara värt att denna, efter att ha fått krutluk i näsan, förklarar det hela för krig, men än sålänge får det gå under namnet konflikt. Sen blir det en senare fråga, om en ny kommitte skall tillsättas, som har att utreda från och med vilken dag benämningen krig är gällande. *Väktaren.*

Hjälpaktionen.

Arbetslösheten, som under instundande vinter antagit så skrämmande dimensioner, gör att samhället har ansett sig böra ingripa för att åtminstone till en del lindra nöden bland de arbetslösa.

För någon tid sedan bildades i Reval en hjälpkommitte, som åtagit sig att föranstalta en vittomfattande insamling av livsmedel och klädespersedlar åt de nödlidande. Största delen av statens ämbetsmän ha frivilligt avstått 2% av novembermånadslönen.

Hjälpaktionen kommer sålunda att bli mycket omfattande, och vi hoppas, att samhället självt på detta sätt genom frivilliga gåvor skall kunna lindra nöden bland de arbetslösa. Nöd- hjälpsarbetena komma ej att tillfredsställa de arbetslösa i den omfattning önskligt vore.

Barnfest.

Den 19 ds. hade elevernas vid Svenska skolan här föräldrar och lärare gemensamt anordnat ett samkväm, varvid eleverna själva uppträdde och med sin sång och sina berättelser roade unga och gamla.

Salen var fylld till sista plats, vilket visar, såsom vi upprepade gånger förut haft nöjet påpeka, ett glädjande intresse för skolan och dess verksamhet.

Smuggelsprit för 1 milj. dollar.

För några dagar sedan beslagtogs förbudspolisens i Brooklyns hamn ungefär 6000 lådor med alkoholhaltiga drycker. Polisen kom till städes, när smugglarna lossade lasten. 60 smugglare häktades.

Denna episod ger en tämligen god föreställning om, hur det går till i det „torra“ Amerika och vilken fräckhet smugglarna ådagalägga.

Våra spritsmugglare äro tydligen bara klåpare, jämförda med deras amerikanska „ämbetsbröder“.

Japanska armén får behålla sina ställningar.

N. F:s råds hållning i den mandsjuriska konflikten och till det på lördagen fattade beslutet har enligt telegram från New York fått en besk kritik i den amerikanska pressen.

Det övervägande flertalet tidningar har öppet uttryckt sitt missnöje under framhållande av att Japan avgått med fullständig seger.

Japan, skriver Washington Post, har erhållit tillåtelse att hålla sina trupper kvar i de nuvarande ställningarna och kommer förmodligen aldrig att dragas tillbaka. När vapenstilleståndet utlöper kommer Japan med all säkerhet att framkalla nya oroligheter i de av japaner bebodda distrikten, vilka tillåta regeringen att ytterligare förstärka de där befintliga trupperna.

I Tokio umgås man med planer på att upptaga ett krigslån på 35—50 miljoner yen för att täcka kostnaderna för fälttåget i Mandsjuriet. Finansministeriet har redan utarbetat ett förslag, som inom den närmaste framtiden kommer att behandlas av regeferingen.

Finland hemsöktes av jordskalv.

Måndag morgon kl. 5,20 observerades överallt i mellersta Finland en kraftig jordstöt, som var kännbar under några sekunders tid. Jordskalvet kom husen att skaka och fönsterrutorna att klirra.

Från Vaajakoski meddelas att fönstren i några hus gått i kras. I allmänhet har jordbävningen varit starkast vid Jyväskylä — Suolahti-banan, men den kunde förnimmas ända upp till Kuopio och ned till St Michel.

Den nordligaste ort där jordskalvet observerats är Pihtipudas. Från Viitasaari, Konginkangas och Suolahti meddelas att skalvet där förnams ovanligt starkt. I Jyväskylä hade sängar och möbler rubbats från sina platser, och i några hus hade blomkrukor kastats på golvet. Även i några socknar sydväst och söder om Jyväskylä, förmärktes jordbävningen tydligt.

Kölden, japanernas fiende.

Från London meddelas att efter slaget vid Tsitsikar 300 japanska soldater förfrusit dels armar dels ben. De frostskaade lemmarna amputerades.

Valutaspekulation i Finland.

„Kauppalehti“ av den 23 ds. berättar om en valutaskandal i H:fors, vari även en est torde vara inblandad. I samband med spekuleringen nämnes exportfirman „Valio“. Myndigheterna blandade sig i god tid i saken. Händelsen har i finska affärskretsar väckt stor uppmärksamhet.

Ingen vill vara finansminister!

Från Riga meddelas hit, att Lettlands nya borgerliga kabinett har utarbetat sitt program, endast några ministerposter äro ej ännu besatta. Den största svårigheten uppgess ligga däri, att ingen vill vara finansminister. — Orsaken därtill torde i dessa krångliga tider ligga nära till hands.

Julstjärnan.

Finlands allmänna svenska folkskolläraryörening har i år såsom tidigare utsänt sina välkända jultidningar, Julstjär-

nan och Småbarnens Julstjärna. Såväl texten som illustrationerna fylla högtställda fordringar. Namn sådana som Greta Langenskjöld, Joel Rundt och Parus Ater borga för att berättelserna och dikterna äro gedigna. För illustrationerna åter stå sådana förmågor som Lennart Segerstråle, Signe Hammarsten-Jansson, Alice Baumert och Agnes Kihlman.

I Julstjärnan ingår en julsång, Julens stjärna, till vilken orden författats av Joel Rundt och melodien komponerats av Bengt Carlsson. Den melodiosa sången blir helt visst ett värdefullt tillskott till julfestprogrammen.

Julstjärnan kostar 5 Fmk 50 pi och Småbarnens Julstjärna 4 Fmk 50 pi. Vid direkt beställning genom förlaget beviljas rabatt.

Husförhör. Prosten vänder sig på husförhöret till den gamle gevärssmeden Ståfast och frågar:

— Nå, kan Ståfast säga mig, hur många söner patriarken Jakob hade:

— Nä, dä tors ja nog int inlåta mäj på . . . dä får nog vara osagt för min del.

— Men hur kan man vara så okunnig i den heliga skrift, min käre Ståfast?

— Töcker pastorn att dä ä så unnerlit? . . . kan pastorn par exempel säga, hur många skruvar dä ska vara te ett remingtongevä?

— Nej, hur i all världen skulle jag kunna säga det?

— Ja, där sir man, där sir han . . . vär å en ä mästare inom sitt hantverk.

Revals fondbörs

den 24 nov. 1931.

	Köp.	Sälj.
London	13.60	13.85
New-York	3.72.80	3.75.80
Berlin	87.45	89.75
Helsingfors	—	7.—
Stockholm	71.—	76.—
Köpenhamn	—	77.—
Oslo	72.—	77.—
Riga	72.—	72.45
Kaunas (Kovno)	37.—	37.60
Amsterdam	150.75	153.75
Paris	14.65	14.95
Zürich	73.50	75.—
Bryssel	51.90	53.30
Milano	19.35	20.—
Warschau	41.—	42.50
Prag	11.15	11.50
Wien	—	53.—

Reserverad annonsplats

Året Runt bra mat
Systembolagets Restaurang på
LAXEN, HALMSDAT

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.

EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSENS**BOKFERLAG**

Stockholm 3. Tel. Norr 327 65 (växel)

Biblar — Psalmböcker —

Religiös litteratur

Välsorterad

BOK- och PAPPERSHANDEL

Bästa drivkraft för fartyg av alla slag är

**MARIN- J. M. JUNE-
MOTORN MUNKTELL**

A.-B. Jönköpings Motorfabrik, Jönköping. Telegr. MOTOR
Telefon 197, 897

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar.

LENNA BRUKS AKTEBOLAG

Länna station Tillverkar och försäljer:
Byggnadsmaterialer Hyvlade och ohyvlade
Trävaror Träkol, Ved av alla slag
Begär offert

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS

Giv barnen **SVEA**

CHOKOLAD och **CACAO**

Närande. Välsmakande.

A.-B. Svea Choklad-Norrköping

A.-B. Lidköpings Vikingsagar

LIDKÖPING

VIKING

Representant för Estland

Johan Gronsjö. Vana Viru 9. Reval.

Aktiebolaget

Nya Spis- & Knäckebrödsfabriken
OSKARSHAMN Väikända brödsorter rekomen
deras. Köp det! Åt det

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermellin
Ekorre, Hare och Kanin upp
köpas till allra högsta pris
Vi betala högsta priser, då skinnen uudsaks
ligen äro för egen fabrikation. Prislsta sände
mot porto.

OUGSTEDTS PÅLSVARUFABRIK Malmö 4

„Besök Borås“

Reserverad annonsplats

Finbrukens Brevpapper
utan jämförelse bäst och billigast
Klippan Lessebo Grycksbo

Betald annonsplats

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiksvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings-
Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef. 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja 7.

Restaurant Runan

Sundsvalls popu-
läreste restaurant.
HEMTREVLIGFESTVÄNING
Förträfflig mat. Billigaste priser

Svenska Bomullsflaggor

Hängmattor av Bomullstyg

Gefle Manufaktur Aktiebolag

Strömsbo.

Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

BIERSTUGAN I

Spångabräcken, Norrköping.

Rekommendera sina väl tempererade malt-
drycker.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkros-
sar, Vägbyggnadsmaskiner, Betong-
blandare, Torvmaskiner, Bränslekros-
sar för Torv, Koks och Kol, Pulverise-
ringsmaskiner, Vindsiktat, Transportap-
parater, Lastningslevatorer, Rullager,
Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommende-
ras.

AKTIEBOLAGET

ÅBJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjetriet.
Tel.: Namnanrop: Gjetriet

RESTAURANT DAMBERG

Matsalen i tr. Stockholm rekommenderas
Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredsställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

„Besök Karlstad“**ORSA KÄTTINGFABRIK**

ORSA

(Innehavare: Järnhandl. Birger Olsson)

Tillverkar

Kätting och Flötningssmidan
ävensom *Specialkätting* för olika ändamål

EXCENTERKOPPLET

All kätting provas och utföres av prima
svenskt specialjárn. Infordra offer. Telefo-
ner 9 och 194.

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik
Göteborg med alla mellanliggande svenska
hamnar till **KARLSKRONA—DANZIG—LIBAU**
—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.